

1. України мова барвінкова

Велична, щедра і прекрасна мова,
Прозора й чиста, як гірська вода, —
Це України мова барвінкова, —
Така багата й вічно молода.

Вона, як ніжна пісня колискова,
Заходить в серце й душу з ранніх літ,
Це мова, наче пташка світанкова,
Що гордо лине в свій стрімкий політ.

Юлія Косинська

МОЯ УКРАЇНА

— Чим ти на мене сильно впливаєш,
Чим ти мене із собою еднаєш?
— Словом!
— Що з моїх уст зразу в відповідь ллється,
Жартом веселим до тебе сміється?
— Мова!
Хто тебе в смутку і радості любить,
Гладить, колише, цілує-голубить?
— Мати!
Хто тебе бути мужнім навчає
І до порядку строго привчає?
— Тато!
— Чи вас багато таких, любі діти,
Тих, що уміють співати, радіти?
— Море!
— Що переможете, що проженете,
Що із земного обличчя зітрете?
— Горе!

— Ще у вас, знаю, є одна мати,
Хоче вона вас вчити-навчати.
— Одна-єдина!
— Як вона зветься?
— Піснею ллється
І проростає з кожного серця
Для всіх Україна!

Любов Відута

РІДНА МОВА В РІДНІЙ ШКОЛІ

Рідна мова в рідній школі!
Що бринить нам чарівніш?
Що нам ближче, і миліш,
І дорожче в час недоли?!

Рідна мова! рідна мова!
Що в єдине нас злива, —
Перші матері слова,
Перша пісня колискова.

Як розлучимось з тобою,
Як забудем голос твій
І в вітчизні дорогій
Говоритимем чужою?!

Краще нам німими стати,
Легше гори нам нести,
Ніж тебе розіп'ясти.
Наша мово, наша мати!

Ні! В кім думка прагне слова
Хто в майбутнім хоче жить,
Той всім серцем закричить:
«В рідній школі рідна мова!»

І спасе того в недолі
Наша мрія золота,
Наше гасло і мета:
Рідна мова в рідній школі!
Олександр Олесь

ЖУРАВЛИК

З далекого краю,
З далеких світів
Журавлик на крилах
Додому летів.
Минав океани,
Ліси і моря,
Вдивлявсь крізь тумани:
— Чия це земля:
Чиї це долини,
Чиї це луги,
Чию це калину
Гойдають вітри?
Впізнав батьківщину:
— Моя це земля,
Моє тут гніздечко
І мова моя!

Л. Пилип'юк

УКРАЇНСЬКА МОВА

Гей, яка чудова,
Свіжа і багата
Українська мова,
Мова мами й тата!
Мова мами й тата,
Діда і бабусі,
Знаю її добре,
Ще краще навчуся.

Роман Завадович

ЯК РОСТУТЬ СЛОВА

Легенда

Про це вже мало хто пам'ятає, бо минуло відтоді не сто, не двісті, а тисячі років. На щедрих, плодючих землях, оточених горами, жило плем'я німів. Німи вирощували виноград, персики, апельсини, усіляку городину, були працьовиті, а тому й жили в достатку. Та коли б ми з вами якимось дивом потрапили в ті краї, то не почули б жодного слова — лише шум водограю і щебетання пташок звучали там. Німи не вміли говорити, вони тільки ворушили губами і читали слова по вустах. Може, то було й непогано, бо ж не спалахували ні сварки, ні лайки, а тому приятелювали між собою старий і малий.

Одна лише бабуся Мова жила самотиною за високим кам'яним парканом. Щодня вона поралася у квітнику. Мову вважали чарівницею, бо ж розумілася на травах: яка від кашлю, яка від зубного болю, а яка від лихоманки.

Якось до бабусі прийшов хлопець. З його тремтячих вуст дізналася Мова про горе. Сусідська дівчина, сліпа від народження, почувалася дуже самотньою й марніла, гасла з кожним днем. Німи нічим не могли їй зарадити, бо сліпа не бачила слів утіхи...

— Не зумію повернути я дівчині зір, — похитала головою Мова. — Та є в мене таємниця.

І Мова повела хлопця у свій дивовижний квітник.

— Добридень... Добридень... Добридень... — забриніло зусібіч. Ті звуки линули від квітів.

— Це — слова, — пояснила бабуся. — Зірви найкращі, віднеси дівчині, хай вона почує, хай радість прийде в її засмучену душу.

Який же то був букет! Мінився золотими, синіми, червоними кольорами, пахтів, наче персиковий сад, і звучав так чарівно, що завмирало серце.

— Ти... вродлива... ти... потрібна мені... я буду... завжди поруч... з тобою...

А наступного дня всі німи юрилися біля подвір'я бабусі Мови. Вони прийшли по слова. Благально простягали руки, з надією дивилися на бабусю Мову.

— Я навчу вас вирощувати слова, — ворухнулися губи старенької.

Мова винесла повний кошик корінчиків.

— Кожне слово, наче квітка, має корінь. А з нього виростають листочки — суфікси, пагінці — префікси і пуп'янки — закінчення. З одного кореня може вирости багато слів-квітів. Бережіть свої квітники, виполуйте бур'яни і вирощуйте найкращі слова.

По корінчику розібрали німи щедрий дарунок Мови, обсадили всю землю дивоквітами й передали наступним поколінням таємницю про те, як ростуть слова.

За Лесею Мовчун

СЛОВНИКОВІ СКАРБИ

Перший ґрунтовний словник української мови — «Словарь української мови» в чотирьох томах вийшов у Києві в 1907–1909 роках. Співукладачем, упорядником та редактором цього видання був відомий український письменник і громадський діяч Б. Д. Грінченко. Це видання словника протягом півстоліття залишалося найповнішим і найавторитетнішим зібранням української лексики, в ньому пояснюється 68 тисяч слів.

* * *

Найповніший одинадцятитомний «Словник української мови», що побачив світ у 1970–1980 роках, пояснює понад 136 тисяч слів. Але й він, звичайно, не зміг умістити все лексичне багатство літературної мови нашого народу.

СКІЛЬКИ МОВ МОЖЕ ВИВЧИТИ ЛЮДИНА?

Найбільше мов серед українців знав Агатангел Кримський — український письменник, учений, перекладач (народився 1871 р.— загинув як політв'язень 1942 р.). Коли його запи-

тували про те, скільки мов він знає, той відповідав: «Мабуть, із шістдесят, а то й більше!» У дитячі роки він досконало вивчив німецьку, французьку та англійську мови. В юнацькі роки добре оволодів грецькою, турецькою, італійською, давньоєврейською і санскритом, згодом став ученим орієнталістом світового рівня. Він переконливо довів, що українська мова дуже давня і що тисячу років тому стародавні кияни розмовляли говіркою, яка мала українське коріння.

Народ скаже, як зав'яже

- ◆ Слово до слова — зложиться мова.
- ◆ Від теплого слова і лід розмерзає.
- ◆ Пташку пізнають по пір'ю, а людину по мові.

ЗАВДАННЯ

1. Випиши з вірша «Велична щедра і прекрасна мова...» Юлії Косинської слова — ознаки мови.

2. Продовж порівняння.

Прозора й чиста, як _____

Ця мова, наче _____

Кожне слово, наче _____

3. Випиши з легенди «Як ростуть слова» Лесі Мовчун опис букета.

4. Яка головна думка легенди «Як ростуть слова» Лесі Мовчун?

5. З'єднай рядки вірша з його назвою.

— Що з моїх уст зразу
в відповідь ллється,
Жартом веселим
до тебе сміється?

•

• «Журавлик»

— Чия це земля:
Чиї це долини,
Чиї це луки,
Чию це калину

•

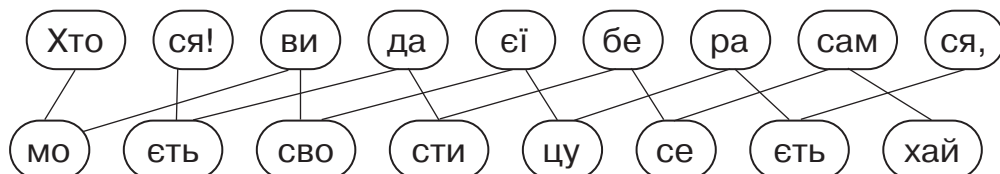
• «Рідна мова
в рідній школі»

Наше гасло і мета:
Рідна мова в рідній школі!

•

• «Моя Україна»

6. Прочитай прислів'я про мову.

**7. Чи траплялися тобі випадки, коли люди переста-
ли спілкуватися рідною мовою? Чи спілкуєшся ти
українською мовою повсякчас? Чому?**

УСМІХНЕНИЙ СОНЯХ

Багато соняхів росло на городі — жовтогарячих, пахучих, справжніх тобі красенів. Та цей був особливим.

Ще до того, як розплющити своє жовте око, Сонях тягнувся і тягнувся вгору. До тепла і світла. І виріс високий- високий.

Згодом, як розцвів, роззирнувся довкола і остовпів: так було гарно на городі, так зелено! Ласкаво світило Сонце, яке Сонях полюбив одразу. А головне — сусіди. Такі всі гарні й неповторні! Сонях заприятелював із Кропом.

— У вас така незвична голівка...

— У вигляді парасольки... — гордо відповів Кріп. — Спочатку тут були квіточки, а тепер зріють насінинки.

— Цікаво. А це що за добродійка?

— Квасоля. Бачиш, тягнеться по тичці до Сонця. Діток у стручках виколихує.

— Сонце... Всі його люблять, — прошепотів Сонях. — Я думав...

— Ви, соняхи, думаєте, що Сонце тільки для вас — перебив його Кріп. — Бо вважаєте, що на нього схожі. А насправді Сонце — для всіх.

— Я розумію, — прошепотів Сонях. — Я все розумію...

Кріп глянув на сусіда, принаймні, до цього часу він не зустрічав соняхів, які б на когось звертали увагу. Проте наш Сонях, який понад усе любив Сонце, знаходив час для спілкування.

— Такий вродливий, а не пихатий, — прошепотів Помідор до Огірка. — Буває ж таке!

— У житті все буває, — пробурмотів розморений теплом Огірок. — Ех, спати хочеться...

— Тобі тільки спати, — буркнув Помідор.

— А що поробиш, коли уві сні так добре рости, — спросоння мовив Огірок і заплющив очі.

Овочам на городі жилося непогано, проте почали з тривогою позирати на небо — пити хочеться, а там ні хмаринки. Та

таки дочекались! Дощ ускочив на город зненацька. Овочі аж стрепенулись, так зраділи. Бо приємно було потрапити під чудовий літній дощ. Дощу видно теж сподобалося накрапати, бо він все йшов, йшов, йшов...

Третього дня всі на городі похнюпили вже голови. Бо що там казати! Спека добре дошкуляє, а коли води багато — теж непереливки. Спочатку Сонях від радості ледве не стрибав. Дощ! Це ж прекрасно! А згодом відчув — води забагато. Хотів, було, голову опустити, та роззирнувся довкола і подумав: «Ще я перестану усміхатись, то що тоді буде?»

Сонях знову заусміхався, не звертаючи на те, що струмки води текли по його голові й падали вниз, на землю. Дощ розізлився:

— Ти бач! Я періщу, а він усміхається! — й покликав сестру Зливу.

Злива скочила в город, махнула спідницею і... почалося! Сонях злякано глянув на дощову веремію, проте знову заусміхався.

— І що воно за okazія? Вперше бачу таке, — знітився Дош і подався із сестрою до свого палацу.

Деякий час на городі панувала тиша. Аж поки не визирнуло Сонце. Тоді всі стрепенулись і весело зітхнули:

— Нарешті!

Овочі грілися і весело розмовляли між собою. Тільки Сонях стояв, слухав ту мову і усміхався. Усміхався щасливо і радісно. На Соняха ніхто не звертав уваги. Та він і не хотів цього. Понад усе йому хотілось дивитися на Сонце.

Марія Пономаренко

ОСІНЬ ПЕНЗЛИКА ВЗЯЛА

Осінь пензлика взяла,
малювати почала.
В білоророї берізки
золотила довгі кіски.

Зміст

1. УКРАЇНИ МОВА БАРВІНКОВА

Велична, щедра і прекрасна мова. Юлія Косинська	3
Інтернет-ресурс : https://maximum.fm/ukrayinska-mova-virshi-pro-ukrayinsku-movu_n136478	
Моя Україна. Любов Відута	3
Рідна мова в рідній школі. Олександр Олесь	4
Журавлик. Л. Пилип'юк	5
Українська мова. Роман Завадович	5
Українське дошкілля : Читанка. — К.: Смолоскип, 2001. — 536 с. (С. 51).	
Як ростуть слова. Леся Мовчун	6
Мовчун Л. Як ростуть слова. Барвінок. 2000. №9. с. 15.	
Словникові скарби	7
Скільки мов може вивчити людина?	7

2. У ЗОЛОТО ВБРАЛАСЯ ЗЕМЛЯ

Усміхнений сонях. Марія Пономаренко	10
«Подарунок». Читаночка для вихователів дит. садків, — Житомир: Видавець ПП Свінцицька, 2006. (С. 198–199).	
Осінь пензлика взяла. Марія Пономаренко	11
М. Пономаренко. «Сонячні зайчики: вірші, оповідання, казки, п'єси — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2014. — 144 с. (С. 6)	
Вишиває осінь по канві зеленій... Олександр Олесь	12
Пори року. Вірші про природу / Упор. Коновалова І. — Х.: Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. — 64 с.	
Чи далеко до осені. Василь Чухліб	13
Чухліб В. Чи далеко до осені? Оповідання для дітей. — К.: Веселка, 1981. — 16 с.	
Вже брами літа замикає осінь. Ліна Костенко	13
Зелене око. 1001 вірш : Антологія укр. поезії для дітей / Упор. Лучук І. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2008. — 656 с. (С. 92).	
Білочка восени. Ліна Костенко	14
Українське дошкілля : Читанка. — К.: Смолоскип, 2001. — 536 с. (С. 81).	
Куди поспішали мурашки. Василь Сухомлинський	14
Сухомлинський В.О. Вогнегривий коник: Казки. Притчі. Оповідання. — К.: Вікар, 2007. — 200 с. (С. 33).	
Осені букетик. Любов Відута	15
Пахне ліс опеньками. Леся Пронь	15
Намисто для лебідки. Вадим Скомаровський	16
Скомаровський В. Намисто для лебідки : Казка. — Дніпро, 1996, №1–2. — С. 124–125.	

3. КНИГИ — МОРСЬКА ГЛИБИНА

Книги. Юлій Ванаг	20
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123080430/http://nvk99.dnepredu.com/uk/article/dim-bez-knigi-yak-den-bez-sontsya.html	
Книжка. Дмитро Павличко	20
Павличко Д. Книжка // Найкраще. 4 кл. Навч. посібник / Уклад. Мовчун А.І., Харсіка Л.І. — К.: АВДІ, 2009. — 568 с. (С. 11).	
Книжечка. Роман Завадович	21
Бахтінова О.В. Матеріали до уроків права. 3–4 кл. — Х.: Ранок, 2009. — 192 с. (С. 100).	
Дві сторінки книги. Василь Сухомлинський	21
Сухомлинський В. Дві сторінки книги // Найкраще. 3 кл. : навч. посібник / Упор. Мовчун А.І., Харсіка Л.І. — К.: АВДІ, 2009. — 568 с. (С. 70).	
Найдавніша пам'ятка	22
Українська святиця	23

<i>Хто вигадав ... школу? Ірина Пархоменко</i>	23
Барвисте коромисло. Хрестоматія для позакл. читання : 2 кл. / Упор. Вашків Л.П., Онишків О.П. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2011. — 256 с. (С. 3).	
<i>Бібліотечний покровитель</i>	24
З журналу «Барвінок», №3, 2012.	
<i>Два ювілеї і винаходи в портфелі</i>	25
Із журналу	
<i>Талановитий Брайль. Анна Клейборн</i>	27
Клейборн А. Історія винаходів. К : Країна мрій, 2008. 96 с.	

4. ДО ДжЕРЕЛ НАРОДНОЇ МУДРОСТІ

<i>Ой не коси, бузку, сіна</i>	30
Ой не коси, бузку, сіна. Укр. нар. дитячі пісеньки. — К.: Веселка, 1970. — 16 с.	
<i>А пас ти кози?</i>	30
Дитячий фольклор. Збірка. Бібліотека української усної народної творчості.	
<i>Сорока-ворона на дубі сиділа... Дмитро Чердиченко</i>	30
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123081052/http://chytanka.com.ua/ebooks/index.php?action=url/view&url_id=2308	
<i>Летіла летілка... Любов Пшенична</i>	31
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123081052/http://chytanka.com.ua/ebooks/index.php?action=url/view&url_id=2308	
<i>Загадки</i>	31
<i>Зелені вуса</i>	32
<i>Борщ з парасолями</i>	32
<i>Скільки в баби сорочок?</i>	32
Українські прислів'я, приказки та загадки / Упор. та передм. Н.В. Сайко. — К.: Школа, 2002. — 176 с.	
<i>Народні прикмети</i>	33
<i>Смішинки</i>	35
<i>Чарівні люстро, килим і яблуко</i>	35
Українські народні казки. — Львів: Видавництво «Каменярь», 1966. — 275 с. (с. 74–75).	

5. ЛІТЕРАТУРНІ КАЗКИ

<i>Затишно дітям в пазусі казок. Ліна Костенко</i>	39
Савченко О.Я. Літературне читання. Укр. мова: підруч. для 4 кл. — К.: ВД «Освіта», 2015. — 192 с. (С. 135).	
<i>Ця казка на білих лапах... Микола Вінграновський</i>	39
Вінграновський М. У неквапи білі лапи. — К.: Веселка, 1989. — 56 с.	
<i>Пролісок. Катерина Фролова</i>	40
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123082349/http://divovo.in.ua/metodichni-rekomendaciyi-do-speckursu-lingvodidaktichnij-anali.html?page=5	
<i>Про сірого ворона та чарівні окуляри. Олександр Зима</i>	41
Лаврентьева Г.П. Джерела доброти: Навч.-метод. посібник для роботи з дітьми в дошк. закладах, школі та сім'ї. — К.: А.С.К., 1997. — 304 с. (С. 135).	
<i>Павучок Піні. Марічка Стечкевич</i>	44
Марічка Стечкевич. «Малятко». 2021. №11, с. 5–6.	
<i>Гостинці від вдячних новоселів. Марія Пономаренко</i>	45
Марія Пономаренко. Під блакитною парасолькою. Збірник казок, оповідок і казкова повість. — Житомир : ПП «Рута», 2015. — 192 с. (С. 7–10).	
<i>Терентій з країни сонячних зайчиків. Всеволод Нестайко</i>	48
Нестайко В.З. Казкові пригоди і таємниці : Повісті — казки : Для мол. шк. віку. — К.: Веселка, Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2003. — 447 с. (С. 289–294).	
<i>Хитрий півень. Ніна Вернигора, Руслана Скачко</i>	52
З журналу.	

6. У СВІТІ ЦІКАВОГО

<i>Друже мій. Оксана Сенатович</i>	55
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123082451/http://www.ukrcenter.com/Література/Оксана-Сенатович/40337/Друже-мій	
<i>Сідаймо снідати!. Алла Коваль</i>	55
Веселий струмочок. 3 кл. Хрестоматія для позакл. чит. — Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2008. — 176 с. (С. 32).	
<i>Хто більший?. Борис Вовк</i>	56
Уроки духовності. За гуманною педагогікою. Ш.О. Амонашвілі : посібник для вчителя / упор. Я.Ф. Морська, А.Г. Дорош. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2014. — 72 с. (С. 53).	
<i>Черемшина. Лариса Письменна</i>	57
Письменна Л. Тисяча вікон і один журавель: казки, оповідання, повісті. — К.: Веселка, 1984. — 512 с. (С. 158–159).	
<i>Як люди винайшли музичні інструменти? За Олегом Кургузовим</i>	59
Кургузов О. Як люди винайшли музичні інструменти. Пізнайко. 2001. №10	
<i>Музична історія. Юрій Ярмиш</i>	60
Інтернет-ресурс : https://megaznaika.com.ua/muzychni-instrumenty-yurij-yarmysh/	
<i>Йдемо на піцу? З дитячого журналу «Куля»</i>	62
Йдемо на піцу? Куля. 2014. №3. (С. 12–13).	
<i>Про дівчинку і квіти. Ігор Калинець</i>	63
Калинець І. Про дівчинку і квіти. — К.: Веселка, 1995. — 40 с.	
<i>Хитра квітка. Олег Буцень</i>	64
Інтернет-ресурс : https://megaznaika.com.ua/opovidanya-bucen-hutra-kvitka/	

7. ЗИМА. КОЛЯДУВАННЯ ЩЕДРУВАННЯ. ВІНШУВАННЯ

<i>Вже неминуче буде сніг. Микола Вінграновський</i>	68
Вінграновський М. Вибрані твори у 3 томах. Том 1. Поезії. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2004. — 400 с. (С. 336).	
<i>Грудень. Наталя Забіла</i>	68
<i>Січень. Наталя Забіла</i>	69
<i>Лютий. Наталя Забіла</i>	70
Позакласне читання : 2 кл. / упор.: Н. Кордуба, М. Стрихар. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2013. — 128 с. (С. 57).	
<i>Гарні доні у зими. Богдана Бойко</i>	70
Савченко О.Я. Я люблю читати: навч. посібн. 2 кл. — К.: ВД «Освіта», 2013. — 160 с. (С. 69).	
<i>Ласкавий вітер і холодний вітрога. Василь Сухомлинський</i>	71
Українська дитяча література : Хрестоматія / Вступ та упор. Л.П. Козачок. — К.: Вища шк., 2002. — 519 с. (С. 406).	
<i>Щедра зима. Анатолій Качан</i>	71
Супутник читанки : 2 кл. / Упор. Левченко Т. — К.: Основа, 2012. — 192 с. (С. 100).	
<i>Я вранці голос горлиці люблю. Ліна Костенко</i>	72
Дітям про тварин : Оповідання, вірші, примовки, скороговки, пісеньки, цікавинки, смішинки. — К.: Школа, 2004, — 223 с. (С. 116)	
<i>Сію, посіваю. Андрій М'ястківський</i>	73
Науменко В.О. Журавлятко. — К.: Магістр-S, 1999. — 320 с. (С. 24).	

8. НА ШЛЯХ Я ВИЙШЛА РАННЬОЮ ВЕСНОЮ (ЗА ТВОРЧІСТЮ ЛЕСІ УКРАЇНКИ)

<i>Чи пам'ятаєш ти казку-дивницю... Леся Українка</i>	78
Українка Леся. Зібрання творів у 12 тт. — К.: Наукова думка, 1975., Т. 1, С. 112 — 113.	
<i>Пісня. Леся Українка</i>	78
Українка Леся. Зібрання творів у 12 тт. — К.: Наукова думка, 1975., Т. 1, С. 88.	
<i>Дощик. Леся Українка</i>	79
Кобзарик : Читанка для учнів молодших класів / Упор. Січовик І. — К.: Видавець. — С. 178.	
<i>«Як дитиною, бувало...». Леся Українка</i>	79

<i>Тиша морська. Леся Українка</i>	79
Сонечко. Читанка-хрестоматія для читання в дитячому садку. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 304 с. (С. 206–207)	
<i>Мамо, їде вже зима. Леся Українка</i>	80
Леся Українка. В дитячому крузі. Вірші, казки. Л.: Каменяр, 1986 р.	

9. ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЖИТИ БУДЕ, ПОКИ НА ЗЕМЛІ ЖИТИМУТЬ ЛЮДИ

<i>За сонцем хмаронька пливе. Тарас Шевченко</i>	83
Укр. дит. літ. : Хрестоматія / Вступ та упор. Л.П. Козачок. — К.: Вища школа, 2002. — 519 с. (С. 105).	
<i>На великдень на соломі. Тарас Шевченко</i>	83
Укр. дит. літ. : Хрестоматія / Вступ та упор. Л.П. Козачок. — К.: Вища школа, 2002. — 519 с. (С. 107).	
<i>Перекази про поета. Олена Пчілка</i>	84
З журналу.	
<i>Випадок. Леонід Большаков</i>	85
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123091922/http://boykoوخana.ucoz.com/publ/matematiczna_skarbnichka/chitaemo_bez_problem/1_bolshakov_vipadok/21-1-0-78	
<i>Буквар. Олександр Пархоменко</i>	86
З журналу.	
<i>Тарасова хата. Лариса Березнянська</i>	87
Українське дошкілля: Читанка. — К.: Смолоскип, 2001. — 536 с. (С. 346).	
<i>Кобзар</i>	89
<i>Дорогі Шевченківські місця</i>	90
Із журналу	
<i>Сонце України. Уляна Кравченко</i>	91
Українське дошкілля: Читанка. — К.: Смолоскип, 2001. — 536 с. (С. 348).	

10. ДАРУЙ ШАСТЯ, ДАРУЙ ДОЛЮ ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ (ЗА ТВОРАМИ МАРІЙКИ ПІДГІРЯНКИ)

<i>Слово про Марійку Підгірянку. Віктор Терен</i>	93
<i>Школа. Марійка Підгірянку</i>	93
Укр. дит. літ. : Хрестоматія / Вступ та упор. Л.П. Козачок. — К.: Вища школа, 2002. — 519 с. (С. 416).	
<i>Ой селом-селом. Марійка Підгірянку</i>	93
Марійка Підгірянку. Збірка поезій про природу. — К.: Школа, 2008.	
<i>Ісус народився. Марійка Підгірянку</i>	94
Творчість укр. письменників дітям. 3 кл. / Упор. Таранець Н. — Черкаси. — с. 20.	
<i>Березень. Марійка Підгірянку</i>	95
Укр. дит. літ. : Хрестоматія / Вступ та упор. Л.П. Козачок. — К.: Вища школа, 2002. — 519 с. (С. 413).	
<i>Червень і золота колісничка. Марійка Підгірянку</i>	95
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123083404/http://rozvyvajko.com.ua/virshi/virshi-marijky-pidhiryanky/cherven-i-zolota-kolisnychka/	
<i>Літечко пропало. Марійка Підгірянку</i>	96
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123083603/http://rozvyvajko.com.ua/virshi/virshi-marijky-pidhiryanky/litechko-propalo/	
<i>Моя мама. Марійка Підгірянку</i>	96
Сонечко. Читанка-хрестоматія для читання в дит. садку / Укл. Клід І.О. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 304 с. (С. 197).	
<i>Наші діти. Марійка Підгірянку</i>	97
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123084031/http://rozvyvajko.com.ua/virshi/virshi-marijky-pidhiryanky/malenki-nashi-nohy/	

11. ЗА ТВОРЧІСТЮ НАТАЛІ ЗАБІЛИ

<i>Ведмедикова хатка. Наталя Забіла</i>	99
Хрестоматія для дошкільнят. 4–5 років / Упор. О. Шевченко та ін. — К.: Школа, 2000. — 559 с. (С. 207).	
<i>Біла шубка. Наталя Забіла</i>	100
Забіла Н. Біла шубка. Казка. — К.:1959. — 116 с.	
<i>Двоє козенят. Наталя Забіла</i>	104
Інтернет-ресурс: https://web.archive.org/web/20180123092932/http://rozvyvajko.com.ua/virshi/virshi-natali-zabiloji/dvoje-kozenyat/	
<i>Лісова криниченька. Наталя Забіла</i>	105
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123084716/http://rozvyvajko.com.ua/virshi/virshi-natali-zabiloji/lisova-krynychka/	
<i>Квіти. Наталя Забіла</i>	106
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123085135/http://abetka.ukrlife.org/virshi_dytynstva23.html	
<i>Пригода з автобусом. Наталя Забіла</i>	107
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123091706/http://rozvyvajko.com.ua/virshi/virshi-natali-zabiloji/pryhoda-z-avtobusom/	

12. ЗА ТВОРЧІСТЮ МИХАЙЛА СТЕЛЬМАХА

<i>Ми любимо весну. Михайло Стельмах</i>	110
Сонечко. Читанка-хрестоматія для читання в дит. садку / Укл. Клід І.О. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2012. — 304 с.	
<i>Сонце стукає в віконце. Михайло Стельмах</i>	110
Сонечко. Читанка-хрестоматія для читання в дит. садку / Укл. Клід І.О. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2012. — 304 с. (С. 80).	
<i>Чого лис нездужає?. Михайло Стельмах</i>	111
Сонечко. Читанка-хрестоматія для читання в дит. садку / Укл. Клід І.О. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 304 с. (С. 204).	
<i>Заєць і рак. Михайло Стельмах</i>	111
Укр. дит. літ. : Хрестоматія / Вступ та упор. Л.П. Козачок. — К.: Вища школа, 2002. — 519 с. (С. 436).	
<i>Чому в зайця не болять зуби. Михайло Стельмах</i>	112
Сонечко. Читанка-хрестоматія для читання в дит. садку / Укл. Клід І.О. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 304 с. (С. 204).	

13. СВІТ ДИТИНСТВА

<i>Найкраща сестричка. Анатолій Григорук</i>	116
Григорук А. Добра наука. Харків: Белкар-книга, 2014. с. 106	
<i>Мрія. Любов Відута</i>	117
<i>Зелені їжачки. Любов Відута</i>	120
<i>Чарівне відеречко. Василь Обрій</i>	122
Золотий віночок : Хрестоматія для додаткового читання для 4 класу / Упор. І.П. Агаркова, В.А. Мірошніченко, Н.М. Попова, Н.Л. Цепочко. — Х.: Ранок-НТ, 2013. — 208 с. (С. 26).	
<i>Три зайці. Дмитро Стефанович</i>	124
Бикова І.А. Позакласне читання. 3 клас. — Х.: ПЕТ, 2014. — 144 с. (С. 83–85)	
<i>Виростимо сад. Олександр Зима</i>	126
Походжай Н.Я. ДПА. Читання. 2015. 4 клас. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2015. — 64 с. (С. 44).	
<i>Оленчині пригоди. Марія Пономаренко</i>	127
Пономаренко М.А. Подарунок. Читаночка для вихователів дитсадків, вч. поч. кл. — Видавець ПП Свінцицька, 2006. С. 217–220)	

14. ВЕСНА — КРАСНА

<i>Весна прекрасна! Марія Пономаренко</i>	135
<i>Сорочка для весни. Марія Пономаренко</i>	135

<i>Дядько Грім. Марія Пономаренко</i>	135
Пономаренко М. Сонячна країна — моя Україна. Читанка-хрестоматія. 1–4 класи. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2010. — 152 с. (С. 74–75).	
<i>Берізки по коліна у воді. Ліна Костенко</i>	136
Журнал «Малятко», 2020, №3, с. 2.	
<i>Вербові котики. Віра Правоторової</i>	136
<i>У гайку. Анатолій Камінчук</i>	137
<i>Річечка. Галина Кирпа</i>	137
Журнал «Малятко», 2017, №3, с. 1.	
<i>Весняний вітер. Василь Сухомлинський</i>	138
Сухомлинський В. Весна-красна: вірші, оповідання та казки. К.: Веселка, 1987, 70 с.	
<i>Соняшник. Василь Сланчук</i>	138
Журнал «Малятко», 2017, №3, с. 2.	
<i>Дикі гуси. Олександра Ковальова</i>	139
Журнал «Малятко», 2020, №3, с. 3–4.	
<i>Голуба весна. Любов Відута</i>	141
<i>Весняний ведмідь. Зоряна Лісевич</i>	141
Журнал «Малятко», 2017, №3, с. 3.	
<i>Михасик. Петречук Валентина</i>	142
Журнал «Малятко», 2022, №5, с. 5–6.	
<i>Ластівчина щедрівочка. Любов відута</i>	143
<i>Курочка чубата. Леся Пронь</i>	143
Журнал «Малятко», 2019, №4, с. 1.	
<i>Весела веселка. Любов Відута</i>	144
<i>Чого синичка повеселішала. Юрій Ярмиш</i>	145
Юрій Ярмиш. Збірка казок.: — К.: Каменярь, 2019.	
<i>Подих весни. Марія Чумарна</i>	145
<i>Дідусь Туман. Любов Відута</i>	147
<i>Пізня весна. Леся Пронь</i>	147
<i>Сукня для Весни. Марія Пономаренко</i>	148
Пономаренко М. Сонячна країна — моя Україна. Читанка-хрестоматія. 1–4 класи. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2010. — 152 с. (С. 85–86).	

15. ЗІ СКАРБНИЦІ КАЗКАРІВ СВІТУ

<i>Лісова хатинка. Брати Грім. Переклад з німецької</i>	154
Грім Вільгельм, Грім Якоб. Казки для дітей та родини / пер. з нім. Р.І. Матієва, О.Я. Кульчицької. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 816 с. (С. 665).	
<i>Казка про водяних. За Карелом Чапек</i>	156
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123092125/http://www.rulit.me/books/kazka-pro-vodyanikiv-read-443808-1.html (Газета «Lidove poviny», Прага, 25 січня 1923 р. Переклав з чеської Петро Козланюк).	
<i>Палац із морозива. Джанні Родарі</i>	159
Чепурко Б. Хрещатий барвінок: Читанка для позакл. читання. — Львів: Світ, 2004. — 344 с. (С. 322) (Переклад з італійської Анатолія Іллічевського).	
<i>Малюк пінгвін. Дональд Біссет</i>	160
З журналу «Пізнайко». Переклав з англійської Володимир Іваненко.	
<i>Петрусь із Долини Старих Пісеньок. Барбара Левандовська</i>	161
З журналу «Малятко», 2020, №3, с. 12–13. Переклад з польської Анатолія Григорука.	

16. ВІЗЬМУ ПЕРО І СПРОБУЮ

<i>Своїми руками. Віктор Лунін</i>	165
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123092312/http://yrokiu.ru/literaturni-tvori/2099-virsh-v-lunina-svojimi-rukami	
<i>Грім. Микола Вінграновський</i>	165
Сонечко. Читанка-хрестоматія для читання в дит. садку / Укл. Клід І.О. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 304 с. (С. 180).	

<i>Диваки. Тамара Коломієць</i>	166
Тамара Коломієць. «Найперша стежечка». — К.: Веселка, 1985. — 88 с. (С. 15).	
<i>Джерельце. Анатолій Качан</i>	167
А. Качан. Листи з осіннього саду: лірика. К.: Веселка; Тернопіль: Навч. кн. — Богдан, 2013 р.	
<i>Сопілонька з калиноньки, ясеневе денце. Анатолій Григорук</i>	168
Інтернет-ресурс : https://web.archive.org/web/20180123092450/http://abetka.ukrlife.org/grygoruk12.html	
<i>Весна. Віта Кравчук</i>	170
<i>Їжачок. Олеся Мотовиляк</i>	170
<i>Лічилка. Ольга Гемба,</i>	171
<i>Чом би й ні? Маринка Юхимчук</i>	171

17. СТОРІНКАМИ УЛЮБЛЕНИХ КНИГ

<i>Де найкраще місце на світі? Іванна Савицька</i>	174
Українське дошкілля: Читанка. — К.: Смолоскип, 2001. — 536 с. (С. 105).	
<i>Абетка рідного дому. Оповідь малої Антосі. Галина Кирпа</i>	176
Кирпа Г. Абетка рідного дому. Оповідь малої Антосі. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2017. — 36 с.	
<i>Лебедина казка. Юрій Ярмиш</i>	180
Юрій Ярмиш. Лебедина казка. — К.: Веселка, 1966. — с. 39 (С. 23).	
<i>Несподівані гості. Юрко Ткач</i>	181
Веселка (Ілюстрований журнал для українських дітей кожного віку) річник 17, 1970. — №9 (С. 10).	
<i>В країні Місячних зайчиків</i>	182
Нестайко В. В Країні Місячних Зайчиків: повість-казка. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2017. — 64 с. (С. 6–11).	
<i>Меч Ягіла. Марія Чумарна</i>	185
Чумарна М.І. Меч Ягіла. Пригоди Лумпучика: пригодницько-фантастична повість: у 4-х кн. Кн. 4. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2016. — 96 с. (С. 6–11).	
<i>Як кит став вусатим. Ред'ярд Кіплінг. Переклав з англійської Володимир Чернишенко</i>	187
<i>Як верблюд став горбатим. Ред'ярд Кіплінг. Переклав з англійської Володимир Чернишенко</i>	190
Ред'ярд Кіплінг. Як кит став вусатим. Як верблюд став горбатим. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2020. — 24 с.	